

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Екологічна безпека життя»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 101 «ЕКОЛОГІЯ»
галузі знань 10 «ПРИРОДНИЧІ НАУКИ»
ID ЄДЕБО: 56083

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДУІТ
Протокол № 6 від 31.05.2022 р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ № 55/04-021
Від 01.06.2022 р.

Київ 2022 р.

ЗМІСТ

Передмова.	4
1. Профіль освітньо-професійної програми «Екологічна безпека життя»	5
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їхня логічна послідовність.	10
2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми.	10
2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми.	12
3. Форма атестації здобувачів вищої освіти.	13
4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми.	14
5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентами освітньо-професійної програми.	17

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою кафедри інфраструктури та інноваційних технологій водного транспорту на основі стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти наказ МОН від 04.10.2018 р. №1076 у складі:

1. Гуренкова О.В. кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри природничо-технічного забезпечення діяльності водного транспорту

2. Лерніченко., кандидат технічних наук, старший викладач природничо-технічного забезпечення діяльності водного транспорту

3. Бойко С.О. доктор філософії, старший викладач природничо-технічного забезпечення діяльності водного транспорту

ЗАПОЧАТКОВАНО в 2022 році.

Протокол засідання кафедри інфраструктури та інноваційних технологій водного транспорту № 4 від 21.01.2022 року.

Затверджено Вченою радою ДУІТ Протокол № 6 від 31 травня 2022 року.

Профіль освітньо-професійної програми «Екологічна безпека життя»

1 — Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний університет інфраструктури та технологій Київський інститут водного транспорту імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного Факультет «Судноводіння» Кафедра інфраструктури та інноваційних технологій водного транспорту
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) Кваліфікація — бакалавр з екології
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Екологічна безпека життя»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Відсутня
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень; QF-EHEA – перший цикл; EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова викладання	Державна
Термін запланованого перегляду/оновлення/	Запланований перегляд – 2023 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://duit.edu.ua/educational-activities/educational-programs/
2 — Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців, здатних виявляти й вирішувати складні спеціалізовані задачі та проблеми у сфері екології, охорони навколишнього природного середовища і екологічної безпеки життя, виконувати роботи інноваційного характеру; здатних успішно конкурувати на ринку праці в умовах сталого інноваційного науково-технічного розвитку суспільства.	
3 — Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<i>Об'єкт:</i> структура та компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування. <i>Ціль навчання:</i> формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> Основні теорії, методи та принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та забезпечення безпеки життя. <i>Методи, методики та технології:</i> Здобувач має оволодіти методами збирання, обробляння та інтерпретації результатів екологічних досліджень. <i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.

	Загальний обсяг обов'язкових компонентів – 180 кред. (75 %); Загальний обсяг вибіркових компонентів – 60 кред. (25 %).
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Основний фокус освітньої програми «Екологічна безпека життя» спрямований на формуванні фахівця, здатного розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері екології, екологічної безпеки, організовувати екологічну діяльність та управляти природоохоронними проектами за складним алгоритмом, реалізовувати інновації в галузі екології, екологічної безпеки життя.</p> <p>Програма базується на загальновідомих наукових положеннях в області захисту та збереження довкілля з урахуванням необхідного рівня безпеки життя, орієнтує на ефективне вирішення актуальних екологічних проблем, розроблення та вдосконалення технологій зменшення антропогенного впливу на навколишнє середовище.</p> <p>Ключові слова: екологічна безпека життя, управління ризиками, природна та техногенна небезпека, безпекові критерії, екологічні системі різних рівней, екологія, біоценоз, геотехнічні системи, навколишнє середовище, природні ресурси, антропогенне навантаження, ресурсозбереження, охорона довкілля, чисті технології.</p>
Особливості програми	<p>Особливості програми, які відрізняють її від інших подібних програм в провідних ЗВО України, Європи: освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціалізацією «Екологічна безпека» пропонує комплексний підхід до вирішення сучасних проблем з екологічної безпеки на локальному, регіональному та національному рівнях, формує здатності розробляти, здійснювати і контролювати проекти із зниження шкідливого впливу факторів техногенно середовища на життя і здоров'я населення, запобігання та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій, забезпечення умов екологічної та техногенної безпеки для об'єктів промисловості, енергетики, транспорту.</p> <p>Програма націлена на формування фахових компетентностей в сфері екології, охорони навколишнього природного середовища і екологічної безпеки життя, а також на міждисциплінарної та багатопрофільної підготовці фахівців з екології. Програма реалізує формування базису знань та навичок з управління екологічною безпекою міських систем, а також визначених водних систем (що є урахуванням регіонального контексту) та опанування методологією управління екологічною безпекою життя у регіоне. Враховує сучасні вимоги до вирішення практичних питань шляхом використання тренінгових методів навчання.</p> <p>Характерною особливістю даної програми є поглиблене вивчення дисциплін з управління екологічною безпекою міських та водних систем, та методологією управління екологічною безпекою життя. Протягом навчання студенти мають можливість проходити стажування за кордоном, проводити переддипломну практику на підприємствах та в профільних установах.</p>

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Працевлаштування здійснюється за виконанням професійної діяльності згідно з найменуваннями видів економічної діяльності, поданими у Національному класифікаторі України. Самостійне працевлаштування. КП 3211 – технік-еколог; КП 3212 – інспектор з охорони природи КП 3212 – технік (природничі науки); КП 3439 – інспектор державний з техногенного та екологічного нагляду; КП 3439 – організатор природокористування; КП 3449 – інспектор з охорони природно-заповідного фонду.
Подальше навчання	Можливість продовжити навчання за другим (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<i>Основний підхід:</i> проблемно-орієнтоване студентоцентроване навчання з елементами самонавчання за домінуючими методами та способами навчання: пасивні (роз'яснювальна-ілюстративні), активні (проблемні, інтерактивні, проектні, ділові ігри, проблемні ситуації, групова і парна робота, дискусії, тренінги, із застосуванням методів побудови сценаріїв, формування проектів, «мозкового штурму» та генерації ідей, проектів, кейси, імітаційний тренінг, саморозвиваючі) тощо. <i>Методи викладання:</i> поєднання лекцій, практичних занять із розв'язанням ситуаційних завдань, інтерактивних форм навчання, застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій на основі Інтернету, практичного досвіду, прикладів діяльності конкретних підприємств тощо. За організаційними формами: дистанційного, колективного та інтегративного навчання. За орієнтацією педагогічної взаємодії: позиційного та контекстного навчання, технологія співпраці. Застосовані методи навчання направлені на розвиток творчих здібностей здобувачів, уміння генерувати нові ідеї, працювати в команді; передбачають ефективне виконання завдань інноваційного характеру, участь у науково-дослідній роботі здобувача, підготовку наукових праць (статей, доповідей (виступів) на наукових та науково-практичних конференціях), залучення здобувачів до виконання розділів науково-дослідних робіт на кафедрі
Оцінювання	Методи оцінювання — екзамени, тести, практика, контрольні, курсові та дипломні роботи, презентації тощо. Формативні (вхідне тестування та поточний контроль): тестування знань або умінь; усні презентації; звіти про лабораторні роботи; аналіз текстів або даних; звіти про практику; письмові есе або звіти (можуть бути частини дипломної роботи: огляд літератури; критичний аналіз публікацій тощо). Сумативні (підсумковий контроль): екзамен (письмовий з подальшим усним опитуванням); залік (за результатами формативного контролю), публічний захист кваліфікаційної роботи
Система оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувача здійснюється за взаємоузгодженими 4-х бальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами, 100-бальною шкалою навчального закладу, національною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля, екологічної безпеки життя і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК09. Здатність працювати в команді</p> <p>ЗК10. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК01. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>СК02. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.</p> <p>СК03. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.</p> <p>СК04. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.</p> <p>СК05. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.</p> <p>СК06. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.</p> <p>СК07. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.</p> <p>СК08. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти</p>

	<p>заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p> <p>СК09. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.</p> <p>СК10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.</p> <p>СК11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.</p> <p>СК12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.</p> <p>СК13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p> <p>СК14. Здатність визначати джерела і шляхи надходження у навколишнє природне середовище шкідливих компонентів, оцінювати їх вплив на стан здоров'я людини та якість довкілля.</p> <p>СК15. Здатність застосовувати сучасні методи та засоби контролю стану атмосферного повітря, ґрунту, водних басейнів, визначати рівень забрудненості природних та промислових матеріалів, володіти методиками оцінки впливу шкідливих факторів на живі організми, визначати адаптивні можливості людського організму в умовах середовища.</p>
7 — Програмні результати навчання	
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН1. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та /або екологічними проектами.</p> <p>ПРН2. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.</p> <p>ПРН3. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>ПРН4. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.</p> <p>ПРН5. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.</p> <p>ПРН6. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.</p> <p>ПРН7. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p> <p>ПРН8. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.</p> <p>ПРН9. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p>

(ПРН)	<p>ПРН10. Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.</p> <p>ПРН11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.</p> <p>ПРН12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.</p> <p>ПРН13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.</p> <p>ПРН14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення</p> <p>ПРН15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.</p> <p>ПРН16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.</p> <p>ПРН17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.</p> <p>ПРН18. Поєднувати навички самосійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.</p> <p>ПРН19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.</p> <p>ПРН20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.</p> <p>ПРН21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p> <p>ПРН22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.</p> <p>ПРН23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.</p> <p>ПРН24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ПРН25. Забезпечувати достатню точність вимірювання та достовірність результатів лабораторних досліджень, обробляти та інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПРН26. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН27. Застосовувати сучасні методології та технології проектування, реалізації та впровадження природоохоронних технологій та обладнання.</p> <p>ПРН28. Розробляти технології, використовувати процеси та апарати, що забезпечують ефективне розділення, концентрування, вилучення, деструкцію шкідливих домішок у водних системах і газових середовищах, переробку та утилізацію відходів.</p>
-------	---

	<p>ПРН29. Проводити оцінку стану довкілля, визначати рівень впливу виробництва на навколишнє середовище, визначати основні забруднювачі довкілля даного виробництва.</p> <p>ПРН30. Визначати характеристики небезпечності хімічних забруднювачів за параметрами токсикометрії, встановлювати вплив випромінювання на об'єкти навколишнього природного середовища, розраховувати гранично допустимі скиди та гранично допустимі викиди.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації освітньої програми залучаються науково-педагогічні працівники з відповідними науковими ступенями та/або вченими званнями до дисциплін, які викладають, а також висококваліфіковані спеціалісти. Викладачі, що працюють за сумісництвом — це провідні фахівці та практичні працівники фахових підприємницьких структур. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування, в тому числі закордонні.
Матеріально-технічне забезпечення	Зазначається використання сучасного обладнання, зокрема спеціально обладнаних аудиторій для проведення занять з екологічної та техногенної безпеки http://duit.edu.ua/.reports#11 Заключено договори з підприємствами, на базі яких студенти переймають досвід в сфері вирішення екологічних проблем. Передбачений варіант дистанційного отримання інформації та взаємодії з викладачами. Відповідає ліцензійним умовам
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення кожної з дисциплін, що входять до циклу підготовки здобувачів першого (бакалаврського) РВО спеціальності 101 «Екологія» освітньо-професійної програми «Екологічна безпека життя» складається з: планів практичних занять, планів семінарських занять, планів лабораторних занять, завдань для самостійної роботи здобувачів, методичних рекомендацій до виконання контрольних робіт здобувачів заочної форми навчання, пакетів комплексних контрольних робіт, використання авторських розробок професорсько-викладацького складу. Офіційний сайт ДУІТ: http://duit.edu.ua/ . Точки бездротового доступу до мережі Інтернет; наукова бібліотека, читальні зали. Доступ до міжнародних наукометричних баз даних
9 — Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність для ЗВО забезпечується співпрацею з провідними навчальними закладами України задля організації взаємного обміну здобувачами у відповідності до угоди про співробітництво
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність для ЗВО забезпечується співпрацею з європейськими університетами задля організації взаємного обміну здобувачами за проектами з міжнародної кредитної мобільності
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензійного обсягу спеціальності за умови попередньої мовленнєвої підготовки. Мова викладання — українська

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їхня логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. НОРМАТИВНІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
1.1. Цикл загальної підготовки			
OK1	Українська мова за професійним спрямування	4	залік
OK2	Англійська мова	6	екзамен
OK3	Вступ до фаху з екобезпеки	4	залік
OK4	Безпека життєдіяльності, основи охорони праці	4	залік
OK5	Медична допомога	3	залік
OK6	Основи здорового способу життя	3	залік
OK7	Цивільний захист	3	залік
OK8	Історія української державності та культури	3	залік
OK9	Філософія	4	залік
OK10	Біологія за професійним спрямування	3	залік
1.2. Цикл професійної підготовки			
OK11	Вища та прикладна математика	6	залік/ екзамен
OK12	Фізика	4	залік
OK13	Хімія	4	залік
OK14	Економіка і організація виробництва	4	екзамен
OK15	Економіка природокористування	5	екзамен
OK16	Організація та управління в природоохоронній діяльності	5	залік
OK17	Екологія людини	5	екзамен
OK18	Збалансоване природокористування та ресурсозбереження	4	залік
OK19	Оцінка ефективності природокористування	4	залік
OK20	Моніторинг довкілля	4	екзамен
OK21	Моделювання та прогнозування стану довкілля	4	залік
OK22	Техноекологія	4	залік
OK23	Природоохоронне законодавство та екологічне право	5	залік
OK24	Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище	4	екзамен
OK25	Курсова робота з нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище	1	залік
OK26	Екологічна та природно-техногенна безпека	4	екзамен
OK27	Природоохоронні, ресурсо і енергозберігаючі технології	5	залік
OK28	Загальна екологія	5	екзамен
OK29	Утилізація та рекуперация відходів	4	залік
OK30	Сучасні методи екологічних досліджень	4	залік
OK31	Методологічні основи екологічної безпеки життя	5	екзамен
OK32	Системний аналіз якості навколишнього середовища	5	екзамен
OK33	Інформаційні технології оброблення екологічних даних	4	екзамен
OK34	Геологія з основами мінералогії	4	залік
OK35	Оцінка ефективності природокористування	5	екзамен
OK36	Заповідна справа	4	залік
OK37	Екологія людини	4	залік
OK38	Екологічна безпека	4	залік
OK39	Виробнича практика	5	залік
OK40	Переддипломна практика	5	залік
OK41	Підготовка бакалаврської роботи	8	
2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
ВК1-ВК30	Блок вибірових компонент	4	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		180	
Загальний обсяг вибірових компонентів:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ		240	

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» здобувачі мають право на «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу».

Заклади вищої освіти самостійно визначають механізми реалізації права здобувачів на вибір навчальних дисциплін (описується відповідним Положенням). Вибіркові дисципліни можуть формуватися у блоки, тоді здобувач обирає блок дисциплін, після чого усі дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення. Рекомендується використовувати як блочні форми вибору, так і повністю вільний вибір дисциплін здобувачами.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників спеціальності 101 – «Екологія» ОПІ «Екологічна безпека життя» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачою документів встановленого зразка про присудження йому відповідного освітнього ступеня бакалавра та присвоєнням кваліфікації: бакалавр з «екології», «екологічної безпеки життя». Атестація здійснюється відкрито і публічно.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36		
ПРН1	+											+											+					+		+								
ПРН2			+			+		+													+														+			
ПРН3										+														+						+								
ПРН4		+															+								+													
ПРН5							+				+																+			+		+						
ПРН6																			+			+																
ПРН7																				+			+															
ПРН8				+																						+												
ПРН9	+																												+							+		
ПРН10			+										+		+						+											+						
ПРН11																																						
ПРН12																																			+			
ПРН13						+																				+								+				
ПРН14										+												+			+		+		+									
ПРН15							+												+							+				+								
ПРН16		+										+										+						+										
ПРН17														+													+			+							+	
ПРН18				+																																		
ПРН19																																						
ПРН20																																						
ПРН21	+						+		+																				+									
ПРН22																					+																	
ПРН23																								+							+					+		+
ПРН24																																						
ПРН25																																						
ПРН26						+					+					+												+							+			
ПРН27								+																														
ПРН28																															+							
ПРН29		+																																				
ПРН30													+						+																	+		